

Chyurum Wunpawng Sha Ni A Shata Hti Laika Hte Lachyum Ni

Chyurum Wunpawng sha ni hta lang hkrat wa ai shata mying ni gaw;

Maji ta – December to January

Maga ta – January to February

Hkru ta – February to March

Ra ta – March hte April

Wut ta – April hte May

Shala ta – May hte June

Jahtum ta – June hte July

Sangan ta – July hte August

Shi mari ta – August hte September

Gup shi ta – September hte October

Mattung ta (Guptung ta) – October hte November

Ladi ta (Kala ta) - November hte December ni rai nga ai.

Jinghpaw Shata shi lahkawng hte shi a mying, lachyum ni hpe tang madun sang lang dan mayu nngai.

MAJI TA

Maji ta gaw Chyurum Wunpawng sha ni hti lang hkrat wa ai shata shi lahkawng hta na shawng ningnan na shata man ngu na shata rai nga ai. Ndai shata gaw December shata hte January shata ya a lapran e ang nna, katsi ai hte kashung dik ai shata mung rai nga ai. Dai majaw Maji ta aten hpe “Kashung ta” ladaw hta masat shalawm da nga ma ai. Maji ta aten ladaw shaloi yi lam hkan, yi shari hkan e Maji ta hpun kasha ni pu ni majawm wa, myin wa shajang ai hpe mu lu nga ai. Dai ten hta Maji ta pu majing nan gaw rai n pu ma ai. Dai majaw “maji hta maji ta pu npu”, nga nna tsun chye ma ai. Maji ta pu ni pu nnan majawm wa ai ten hta ang ai majaw, dai ten na shata hpe “Maji ta” ngu shamyin da ma ai. Chyurum Wunpawng sha ni a bum ga ginra ni hta dai ten gaw mam mu, mam dan ngut shajang masai. Mam mu ngut, dan la ngut ai hte Lasi, Shapre, Kahtum, Kumgyin the kaga hkai n mai ni yawng hpe shu la, mazing la ngut re ai ten rai nga sai majaw yawng myit dik myit pyaw hte ban sa la ai grai pyaw la ai aten ladaw ni rai nga ai.

MAGA TA

Maga ta gaw, January hte February shata laman hta ang nga ai. Ndai ten hta Bum nga ginra hkan Maga hpun ni pu pu hkyeng tsawm nna majawm wa shajang wa ai hpe mu lu

nga ai. Pu majing nan gaw grai n pu shi ma ai. Dai majaw “Maga ta hta maga pu n pu” nga nna myitsu salang ni tsun shajang ma ai hpe na lu nga ai. Maga hpun hte pu ni myin ten ladaw hpe lakap nna, dai ten hta pru ang ai shata hpe “Maga ta” ngu shamyng da ai rai nga ai. Ndai maga ta aten gaw, kashung ta ten ladaw hta naw lawm nga ai ten rai sai. Dai shata hta Buga ginra bum ga hkan e hkawm sa hkawm wa pyaw ai, katsi kahtet rap ra wa ai ten mung rai nga ai. Dai ten ni hta Chyurum Wunpawng sha ni gaw Manau Poi, Num hkungran poi, Nat jaw poi zawn re ai ni hpe galaw shajang nna grai pyaw la ai ten ni rai nga ai.

HKRU TA

Hkru ta gaw Frebruary shata hte March shata hta ang ai shata rai nga ai. Ndai ta gaw ram ram kahtet hpang wa ai shata mung rai nga ai. Shawng e grai tsawm la ai hte tsit lali nga ai hpun law hpun lap ni gaw hkraw hkun wa nna run hkrat wa shajang ai ten rai nga ai. Dai zawn hpun lap ni run hkrat wa shajang ai majaw, hkaraw hka wam ni hte hpundaw lahkyawk ni, hka hkawng ni hte hka lam dingsa ni, Du, Dumsi mahkrun lam ni yawng hpun lap jahkraw hte hpring chyat wa shajang masai. Pa layang hte Bum hkan mung sharaw wan hkru shajang ai. Dai zawn re ai ten ladaw shata rai nga ai majaw, dai shata hpe “Hkru ta” ngu nna moi na ji woi ji wa ni shamyng da ai shata rai nga ai. Masha nkau ni shata lusha hkru sha re ai ten re majaw “Hkru ta ngu ai re” nga nna mung tsun chye ma ai. Hkru ta gaw Jinghpaw shata hta shata mam masum ngu na shata re.

RA TA

Ra ta gaw, March shata hte April shata laman hta ang ai shata rai nga ai. Ndai shata hta gaw lai wa sai Hkru ta ladaw hkan run hkrat mat ai hpun ni gaw namlap hkalung ni, bai prut pru wa majawm wa shajang ai majaw, bum lang ga shara shagu tsi lai tsawm hpang wa ai shata mung rai nga ai. Ndai shata hta gaw hpun kawa ni hta e tsit tsawm ra wa ai hpe lakap nna ndai shata hpe “RA TA” ngu nna moi na ji woi ji wa ni amying shingteng daidaw da sahjang ai rai nga ai. Mungkan ga byin wa masa shingra maka hpe yu nna, shamyng masat jaw da ai shata mying rai nga ai. Shat lusha ni yawng sha hkru ra ai majaw “RA TA” ngu ai re nga nna myitsu salang nkau ni tsun chye ma ai. Ra ta gaw, Chyurum Wunpawng sha ni a shata mying ni hte shata man mali ngu na shata rai nga ai.

WUT TA

Wut ta gaw april hte May shata laman ang ai re. Ndai shata aten ladaw hta gaw, Ginhtawng ta, hkraw hkun ai shata ten ladaw ni lai wa magang nna, lanam ta bat manam wa sai hte jau jau lu sha mai ai baw shaloi mam (N Li mam) ni hte kaga hkai n mai ni hpe hkai hpang magang wa ai shata ten ladaw ra inga ai. Hkun hkraw la ai sinpraw nbung ni mung hkring wa, sim wa magang sai ten ladaw rai nga ai Dai ladaw hta gaw sinna dingda nbung ni mung bung ahpawt, awut wa magang wa sai. Nbung pyi gaw sinpraw sinna, dingdung dingda, rai nna bung ahpawt wa ai hpe nbung bung ai, ahpawt ai, awut ai ngu nna tsun chye ma ai. Dai majaw nbung awut ai, kawut ai ga hkaw hpe lakap nna ndai ten

ladaw hta ladaw ang ai shata hpe “ WUT TA” ngu shamyng da nga ma ai. Ndai wut ta gaw, Chyurum Wunpawng sha ni hti lang ai shata manga ngu na shata man rai nga ai.

SHALA TA

Shala ta gaw, May shata hte June shata laman ang ai rai nga ai. Ndai ta hta Bum ga shara shagu hkan tu ai shala ta hpun ngu ai namsi hpun ni pu pu si si wa rai nna shala ta hpun si ni nga hpang wa ai ten rai nga ai majaw ndai aten hta ang ai shata man hpe “SHALA TA” ngu nna shala ta si hpun a mying hpe lakap nna shamyng da ai shata rai nga ai. Dai gaw shata man kru ngu na shata re ai. Chyurum Wunpawng sha ni a Uma ga ginra ni rai nga ai shagawng bum ga ni hta hkai lu hkai sha nga ai hkai nmai, nli nai li ni yawng hpe gat hkai ngut ra shajang sai ten rai sai. Shala ta gaw Jinghpaw shata hta shata man kru rai nga ai.

JAHTUM TA

Jahtum ta gaw June hte July shata laman hta ang ai shata rai nga ai. Jinghpaw shata hku hti yang shata sanit ngu na shata re. Chyurum Wunpawng sha ni ginru ginsa yu hkrat wa ai shaloi hkai lu hkai sha let yu hkrat wa ga ai. Hkai nmai ni gaw ndai Jahtum ta kaw nna nmai hkai sha mat sai; lama hkai sha yang mung hkai nmai ni hpe hpang jahtum hkai sha ai aten rai nga ai. Dai ta hpe “ Jahtum ta” ngu hpang jahtum nli naili jahkrat ai shata ngu mung tsun ai lam rai nga ai. Jahtum ta nlep ai hkai nmai ni gaw, hkai tim mung asi atsawm sha nsi sai. Asi si tim n kaja sai, akyi aka rai n tsawm sai. Gat hkai na nli naili mung htum mat sai. Nli naili jahkrat ten mung htum mat sai rai nna, ndai ta kaw nna gaw lamu marang mung aja awa shachyaw shanaw htu wa sai ten re majaw ndai shata hpe Jahtum ta ngu shamyng da ai rai nga ai. Ndai ten hpe shagawng bumga hkan na masha ni gaw “Jahtum, Hkumpa Malum” ngu ga shagawp tsun shalai chye nga ma ai.

SANGAN TA

Sangan ta gaw July shata hte August shata laman hta ang ai shata rai nga ai. Chyurum Wunpawng Jinghpaw sha ni shata matsat ngu ai shata re. Bumga ginra ni hta lamu marang htu ai loi yawm wa sai hte maren htingwan lam hkan na kumpa ni loi li hkraw magang wa sai. Dai majaw Sangan ta aten ladaw hpe bumga masha ni “ Sangan hkumpa kan” ngu nna dai ni du hkra ga malai naw tsun shalai shajang ai hpe na lu nga ga ai. “ Sangan” ngu ai gaw hka kata, ga kata hkan nga let tam lu tam sha chye ai baw dusat amyuni a mying rai nga ai. Sangan dusat ni gaw sep tu ai dusat amyuni rai nna, bum ga masha ni dai dusat ni hkrum na, mu na hpe grai hkrit chye nga ma ai. Ndai sangan hpe mu jang ndai wa gaw, “Kam n rawng ai, Na chye ai” ngu hkrit ai majaw Sangan hku shi nga ai ginlawng hku shi hpe sha mu tim, grai hkrit chye nga ma ai. Sangan dusat ni gaw grai san seng chye ai dusat ni re ai majaw, Mare kahtawng hkan na lwi hkrat, yawng hkrat wa ai matsat shabat, maza ni hpe koi kau na matu ga kata kaw na mung, ginlawng hku nna nga mayu ai shara du hkra lam waw nhtawm, shi rawng na shara galaw chye nga ma ai da. Dai majaw Sangan ngu ai dusat amyuni a mying hpe lakap nna ndai ten hta ang ai shata re majaw “ SANGAN TA” ngu mying shamyng da ai rai nga ai.

SHI MARI TA

Shi mari ta gaw, August shata hte September shata laman ang ai shata rai nga ai. Lamu marang mung yawm mat sai majaw hkawm sa na grai ahkyak ai ni gaw kahtawng mi hte kahtawng mi hkawm sa lu wa sai. Shiga ni mung hkawm sa ai ni kaw hkan nna, shiga htet shana hkat ai hpe na lu wa sai. Shi mari ta gaw, loi li kashung hpang wa, jahpawt jau jau lam hkan mari ni loi li hkrat hpang wa sai. Mari hte bung ai shiga, ma da ga ni rai nga ai, teng ai kun? N teng ai kun? Hkrak rai n chye lu ai shiga rai nga ai. Chyurum Wunpawng sha ni hta zet ai, let ai ga ni hpe tsun hparan ya lu ai masha myit su salang ni hpe “ N dai myitsu wa gaw, hpa lam hpe raitim tsun hparan lu ai wa, Mari ran lu ai wa” ngu nna masha hpe yu ginhka chye nga ma ai. N dai masa hku hkan nna, dai ten hta ang ai shata hpe “SHI MARI TA” ngu nna shata mying hpe shamying da nga ma ai. Mari hte bung ai shi ga ni loi li na lu ai ten ladaw rai nga ai. Jinghpaw Shata man jahku ngu na shata rai nga ai. N dai shata hpe bumga na masha ni gaw, “Shi mari Wa Hkang Dumbri” nga nna ga malai tsun shajang nga ma ai.

GUPSHI TA

Gupshi ta gaw September shata hte October shata laman hta ang ai shata man rai nga ai. Lamu marang hkraw wa sai majaw, kahtawng langai hte langai lapran hkam sa lam ni pyaw wa sai. Bumga na ni kahtawng langai hte langai lapran na htingwan lam ni hkyen shatsawm shajang wa masai. Bu hkawm masah ni n dut ndang apyaw alaw hkawm sa let jinghku jahkrum hkawm shajang wa lu sai. Shi mari ta ten hta na lu ai shiga ni gaw teng ai kun? Jaw ang teng ai shiga ni hpe hkrak hkrak bai na lu, shagup lu sai. Shi ga ni hpe shagup nna na lu sai ten ladaw rai nga ai majaw, ndai ta hpe “GUPSHI TA” ngu nna shaying dai daw da ma ai. Shiga ga hpe shagup nna na lu ai shata rai nna dai shiga shagup ai lam hte lakap nna shamying da ai shata mying rai nga ai. Gupshi ta hta gaw kashung ta shang hpang wa sai. Jahpawt jau jau ten kashung kyi kyi nga hpang wa magang sai. N dai ta gaw Chyurum Wunpawng sha ni hti lang ai shata man hta, shi ngu na shata rai nga ai.

GUPTUNG TA

Guptung ta hpe ginra shara nkau mi hta nga ai masha ni “Mattung ta” mung nga ma ai. Ma tung ngu ai gaw, Wunpawng sha ni bum ga hkan nga ai hka nu ka shi hkan, nlung lungga yawng hkan chyama ni pyen kamawng hpang wa sai hte ra sharawng ai masha ni chyama kanu hpe hkan hta sha ai aten rai nga majaw, “ Ma Tung Ta” ngu ai rai nga ai. N dai Gup tung ta gaw October hte November shata laman ang ai shata rai nga ai. Kashung ta rai sai majaw Chyama (Chyingma) kanu ni nlung kata hkan, hpun hpyi kata hkan, lawu mung na masha ni gaw nlung ni kawaw yu, hpun hpyi ni gawn yu, rai nna chyama kanu ni hpe hkan tam rim la shajang nga ma ai. Dai majaw Ma tung ta, gup tung ta ngu shamying ai rai nga ai. Chyama kanu ni gaw jahpawt shana kashung ai ten gaw nlung rawng nga ai kaw nna, shani jan lum nna kahtet wa ai shaloi shinggan hkan pyen kamawng hkawm wa shajang ma ai hpe mu lu nga ai. Chyama kanu tung ai ngu ai gaw law ai, kaba ai hpe ngu ai re; hka rawt kaba wa ai hpe “ Hka tung wa sai” ngu ai zawn, Chyama kanu law ai hpe tung ai ngu lachyum rai nga ai, poi shingra ni hta masha law htum ai shani hpe “ Poi tung Shani” ngu ai rai nga ai. Chyurum Wunpawng Mungchying sha ni moi kaw nna hti lang hrkat wa ai shata ni hta na shi langai ngu na shata rai nga ai.

KALA TA (Ladi ta)

Ndai kala ta (Ladi ta) gaw November shata hte December shata laman hta ang ai shata rai nga ai. Kala ta ten ladaw gaw kashung dik ai shata rai nga ai. Jahpawt jau jau ten hta marang htu ai hkang zawn numri ni gaw lam makau hkan, tsing du lap ni hkan majaw noi shajang ai hpe mu lu nga ai. Yi shari hkan kungla hpun ni hte kasen hpun ni gaw pu majaw wa shajang ai hpe mu lu wa sai. Kasen kungla ni gaw ningnan ma-um wa, majaw wa ai ten rai nga ai majaw dai ten hta ang ai shata hpe “Kala ta” shing nrai “Ladi ta” ngu shamying da ai rai nga ai. Ndai shata gaw Chyurum Wunpawng sha ni hti lang hkrat wa ai shata ni hta shata man shi lahkawng ngu na jahtum na shata rai nga ai. Kala ta (Ladi ta) hta gaw, Chyurum Wunpawng sha ni bumga hkan hkai lu hkai sha chye ai hkai nmai ni yawng laning mi laman hta hkai sha ai hkai nmai ni yawng myin kung masai. Hkai nmai nai mam ni yawng mung shu la lahkawn la ngut nna, mam dum hta hkuyawm rai hka mahkawng da ngut shajang masai. Dai majaw, Kala ta hta gaw, masha yawng myit pyaw ai hte nta nga mayu ai ni nga, bu hkawm sa mayu ai ni sa, yu nga shan tam sha mayu ai ni tam sha rai nna hkum hkrang pyaw ai hta n-ga, myit masin mung grai pyaw la ai ten rai nga ai. Bumga shara shagu byin pu ni mung pu hpang wa, Chying htawng htingra pu ni mung nnan majawn hpang wa re ai ten rai nga ai. Ndai ta hta du yang, nat jaw ai masha ni gaw, nat moi bungsoi rai shajang ai hte Hkristan masha ni gaw Madu Yesu shangai dai daw wa ai ta re ngu, Hkristmas poi ni galaw rai nna ginra mi hte ginra mi, ginwang mi hte ginwang mi, ninghtawn mi hte ninghtawn mi rai nna makyin jinghku shada da poi shingra hkan hkum sha-a let, grai pyaw la ai laning mi na jahtum shata rai nga ai.

Chyurum Wunpawng sha ni a shata ni yawng hpe yu yang lai wa sai lamang hta tsun sang lang dan ai hte maren, byin wa ai shingra maka hte maren, hkai lu hkai sha ai aten du hka ladaw hte hpun kawa ni hpe yu maram masam nna tsun shamying da ai shata ni re hpe mu lu nga ai.

Thomas Chyahkyi Mung Hpan,

Jinghpaw Buga Hkang Tara Lam I Wunpawng Htunghking Laika 256